

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

1	0	0	3	1
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	1
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 1st Semester
(2124)**

PHILOSOPHY (In all Mediums)

Paper : Introduction to Philosophy PHIDSC1

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 90

Note :— Attempt FIVE questions in all by selecting at least ONE from each unit. Question No. 9 (Unit-V) is compulsory. All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. Explain the nature of Philosophy as a discipline of knowledge by highlighting its concerns and problems.
2. Write an extensive note on the relationship between Philosophy and Science by highlighting concerns and methods of each discipline.

UNIT-II

3. Discuss the concerns Metaphysics as a branch of Philosophy by focusing on the nature of Reality.
4. Examine the concept of Substance as propounded by Thales and Parmenides.

UNIT-III

5. Explain the concept of knowledge by differentiating it from the nature of error.
6. Explain the different sources of knowledge by explaining their significance.

UNIT-IV

7. Discuss the nature of moral concerns and issues of Axiology as discipline of values.
8. Give an exposition of Virtues according to Aristotle.

UNIT-V

9. Answer any **NINE** of the following :
 - (i) Definition of Philosophy.
 - (ii) Difference between Religion and Philosophy.
 - (iii) What are the objectives of Science and Philosophy ?
 - (iv) Definition of Metaphysics.
 - (v) Definition of Epistemology.
 - (vi) Explain the concerns of Ethics.
 - (vii) Explain the concept of Virtue.
 - (viii) What is meant by Golden Mean ?
 - (ix) What is meant by Eudaimonia.
 - (x) Explain Perception as the source of knowledge.
 - (xi) What is meant by Appearance and Reality ?
 - (xii) Theory of substance according of Heraclitus.

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रत्येक यूनिट में से कम से कम एक प्रश्न चुनते हुए कुल पाँच प्रश्न हल करें। साथ ही प्रश्न संख्या 9 (यूनिट-V) अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

यूनिट-I

1. ज्ञान के एक अनुशासन के रूप में दर्शन की प्रकृति को उसकी चिंताओं और समस्याओं पर प्रकाश डालते हुए समझाइए।
2. प्रत्येक अनुशासन की चिंताओं और विधियों पर प्रकाश डालते हुए दर्शन और विज्ञान के बीच संबंधों पर एक विस्तृत नोट लिखें।

यूनिट-II

3. वास्तविकता की प्रकृति पर ध्यान केंद्रित करते हुए दर्शन की एक शाखा के रूप में तत्त्वमीमांसा की चिंताओं पर चर्चा करें।
4. थेल्स और परमानाइड्स द्वारा प्रतिपादित पदार्थ की अवधारणा की जाँच करें।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਜ਼ਾਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੋ ਵਿਚਾਰਗਤ ਭੂਲ ਕੇ ਸਵਰੂਪ ਸੇ ਅਲਗ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ।
6. ਜ਼ਾਨ ਕੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸ੍ਰੋਤੋਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰਕੇ ਅਨਕੇ ਮਹਤਵ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਮੂਲਯੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਏਕਿਸਯੋਲੌਜੀ ਕੀ ਨੈਤਿਕ ਚਿੰਤਾਓਂ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਔਰ ਮੁਢੋਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।
8. ਅਰਸ਼੍ਰੂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਗੁਣੋਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ।

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੌ ਕਾ ਅਤਰ ਦੇਂ :
 - (i) ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (ii) ਧਰਮ ਔਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕੇ ਭੀਚ ਅੰਤਰ।
 - (iii) ਵਿਜ਼ਾਨ ਔਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕੇ ਅਢੇਸ਼ਯ ਕਯਾ ਹੈਂ ?
 - (iv) ਤਤਵਮੀਮਾਂਸਾ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (v) ਜ਼ਾਨਮੀਮਾਂਸਾ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (vi) ਨੈਤਿਕਤਾ ਕੀ ਚਿੰਤਾਓਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ।
 - (vii) ਸਦਗੁਣ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ।
 - (viii) ਗੋਲਡਨ ਮੀਨ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ ?
 - (ix) ਯੂਡੇਮੋਨਿਯਾ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ ?
 - (x) ਜ਼ਾਨ ਕੇ ਸ੍ਰੋਤ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ।
 - (xi) ਅਪਸਥਿਤਿ ਔਰ ਵਾਸ਼੍ਰਵਿਕਤਾ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ ?
 - (xii) ਹੇਰਾਵਿਲਟਸ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਸਿਢਾਂਤ।

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9 (ਯੂਨਿਟ-V) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਜੋਂ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਓ।

2. ਹਰੇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਬੈਲਸ ਅਤੇ ਪਰਮਾਨਾਈਡਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—III

5. ਗਿਆਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਓ।
6. ਗਿਆਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

ਯੂਨਿਟ—IV

7. ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਜੋਂ ਨੈਤਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਕਸੀਓਲੋਜੀ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿਓ।

ਯੂਨਿਟ—V

9. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੌਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
 - (i) ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (ii) ਧਰਮ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ।
 - (iii) ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ?
 - (iv) ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (v) ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (vi) ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 - (vii) ਨੇਕੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 - (viii) ਗੋਲਡਨ ਮੀਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (ix) ਯੂਡੇਮੋਨੀਆ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (x) ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 - (xi) ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (xii) ਹੇਰਾਕਲਿਟਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।